

УКРАЇНА - СОТ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Досліджується доцільність вступу України до СОТ, наслідки співпраці за останні роки для держави.

Ключові слова: СОТ, ГАТТ.

Abstract

The feasibility of Ukraine's accession to WOT, the implications of recent state co-operation.

Keywords: WOT, GATT.

Вступ

Процес вступу України до СОТ розпочався 30 листопада 1993 року, коли до Секретаріату ГАТТ було подано офіційну заявку Уряду України про намір приєднатися до ГАТТ. 5 лютого 2008 року у Женеві відбулося засідання Генеральної Ради СОТ, на якому було підписано Протокол про вступ України до СОТ. 10 квітня 2008 року Верховна Рада України прийняла законопроект «Про ратифікацію Протоколу про вступ України до Світової організації торгівлі». 16 квітня 2008 року Закон про ратифікацію був підписаний Президентом України. Згідно з процедурами СОТ, 16 травня 2008 року Україна стала повноправним членом цієї Організації[1]. Вступ України до СОТ відкрив перспективи для розвитку національної економіки. Україна на абсолютно рівних умовах та правах з іншими членами організації бере безпосередню участь у формуванні новітніх правил торгівлі на світовому ринку у рамках поточного раунду багатосторонніх торговельних переговорів з метою максимального врахування національних інтересів нашої держави у торговельно-економічній сфері.

Результати дослідження

Для України, частка експорту в ВВП якої становить близько 50 %, набуття членства в СОТ у 2008 році та, внаслідок цього, встановлення чітких правил гри на світовому ринку та лібералізація зовнішньоторговельних режимів 164 членів СОТ, на які припадає понад 98 % світової торгівлі, стало важливими чинниками та системним фактором забезпечення подальшого розвитку національної економіки. Це стало початком важливого етапу повномасштабної інтеграції держави не лише у світову торговельну систему, а й у світову економіку. Членство в СОТ дозволило вітчизняним експортерам отримати передбачуваний та сприятливий недискримінаційний режим на ринках членів Організації, можливість врегулювання поточних торговельних проблем і спірних питань як у дво-, так і багатосторонньому форматі. Вступ до СОТ дозволив розпочати переговори щодо укладення угод про вільну торгівлю з основними та перспективними торговельними партнерами нашої держави, зокрема, з ЄС, Європейською асоціацією вільної торгівлі (Ісландія, Ліхтенштейн, Норвегія та Швейцарія), Чорногорією, Канадою, Туреччиною, Ізраїлем[2]. Крім того, з набуттям членства в СОТ держава отримала розширені можливості використання інструментів торговельного захисту, захисних заходів у зв'язку з платіжним балансом, певних нетарифних заходів, механізму врегулювання спорів тощо. У рамках переговорного процесу щодо вступу України до СОТ ЄС і США надали нашій державі статус країни з ринковою економікою, що є важливим позитивним чинником під час проведення антидемпінгових розслідувань стосовно українських товарів. Набувши членства у СОТ, Україна отримала можливість брати безпосередню участь у багатосторонніх торговельних переговорах раунду Доха-Розвиток та переговорах з питань приєднання до СОТ нових членів для реалізації інтересів держави у торговельно-економічній сфері.

Представники України беруть активну участь у роботі органів СОТ, що дозволяє порушувати проблемні питання під час засідань цих органів з метою відстоювання національних інтересів держави у торговельно-економічній сфері. На постійній основі готуються позиційні матеріали та заяви для участі у засіданнях Генеральної ради, Ради з торгівлі товарами, Ради з торгівлі послугами, Комітетів з питань доступу до ринку, технічного регулювання, санітарних та фітосанітарних заходів, сільського господарства, антидемпінгової практики, захисних заходів, Органу з регулювання суперечок, Органу з огляду торговельної політики тощо. Протягом 2016-2017 років забезпечено участь у понад 25 засіданнях органів СОТ різного рівня на яких порушувались проблемні питання торгівлі, що стосуються України. Зокрема, у ході згаданих засідань зазначено чітку позицію України щодо негативних системних наслідків для міжнародної торгівлі у зв'язку з анексією Криму та невиконанням Російською Федерацією міжнародних зобов'язань, необхідністю негайного приведення Російською Федерацією свого законодавства у відповідність із зобов'язаннями члена СОТ та негайного усунення всіх обмежень, заборон та дискримінаційних заходів щодо українських товарів[3]. Зусилля України спрямовані не лише на надання активної відповіді на застосування обмежувальних заходів, а й на забезпечення безперервної комунікації з партнерами України і їх неупередженого розуміння ситуації, що склалася. У рамках комітетів СОТ з питань технічних бар'єрів у торгівлі, санітарних і фітосанітарних заходів та з питань сільського господарства Україна активно використовує механізм внесення на розгляд засідань цих трьох органів специфічних торговельних занепокоєнь (*specific trade concerns*), що дає можливість привернути увагу всіх членів СОТ до можливих порушень зобов'язань за відповідними угодами, впливати на передбачуваність умов доступу до ринків та процес прийняття відповідних рішень, вимагати скасування заходів, що не відповідають положенням угод СОТ[4].

Висновки

Підводячи підсумок, можна стверджувати, Членство в СОТ несе багато переваг для України. Вступ України до СОТ призвів до поглиблення лібералізації торгівлі, причому багато змін відбулося до або відразу ж після вступу. Позитивний ефект від вступу до СОТ у даний час переважно пов'язаний з очікуваними довгостроковими якісними структурними зрушеннями в національній економіці. Так, позитивним наслідком отримання Україною членства в СОТ став початок переговорів з ЄС щодо укладання Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС, зокрема, щодо створення поглибленої зони вільної торгівлі. Крім того, підвищення рівня відкритості національної економіки, як наслідок набуття Україною членства у СОТ, зумовлює необхідність зростання конкурентоспроможності вітчизняного виробника та поліпшення інвестиційного клімату в державі. Цьому мають сприяти відповідні заходи державної структурної політики, зокрема, щодо заохочення інвестиційного та інноваційного розвитку, ресурсо- та енергозбереження, підвищення ефективності організації економічних процесів.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Світова організація торгівлі [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://mfa.gov.ua/mizhnarodni-vidnosini/svitova-organizaciya-torgivli-sot>
2. Україна в СОТ [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.slovoidilo.ua/2020/02/12/infografika/ekonomika/yaki-superechky-vunyaly-ukrayiny-inshymu-chlenamy-sot>
3. Україна в Європі і світі В. О. Корнієнко [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://kornienko.vk.vntu.edu.ua/file/d8372b0638b27846b1727dbd6fd6e524.pdf>
4. Світова організація торгівлі [Електронний ресурс] – <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=00055263-dcbf-405e-8d71-c7da7abaa3c9&title=UkrainaVSot10-Rokiv&isSpecial=true>

Мальцев Сергій Васильович – студент групи 2КН-176, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: s.maltsev1999@gmail.com

Корнієнко Валерій Олександрович – кандидат історичних наук, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри суспільно-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця

Sergiy V. Maltsev – Student of Department of Information Technology and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: s.maltsev1999@gmail.com

Kornienko Valeriy O. — Candidate of Historical Sciences, PhD (Political Science), Head of the Department of Social and Political Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia